

במולדת מקיימים גם עדר בקר לבשר, וכפי שנאמר לי, גם ענף זה מחזיר תמורה הוגנת לעוסקים בו. בביקורי הפעם לא נמצאה האפשרות לבקר בעדר זה וסבורני שכדאי יהיה להתעניין במימשק הענף הזה בתנאי משק מולדת ולהביא לידיעת בוקרינו את הפרטים על כך.

סיכום

עם צאתי ממולדת ובסכמי את הרשמים מהד ביקור שמחתי על כך שהרהורי הפאסימיים בשאלת כינון וקיום ענף הרפת במושב השיתופי נתבדרו, ובטוחני שאנשי מולדת לא יחססו להרחיב את העדר לאחר שתוסר המיגבלה של מיכסות הייצור; עלי-כלפנים הם הוכיחו שהינם מוכשרים לשאת יפה ובהצלחה בענף זה.

הנני להביע את תודתי לחברים שהדריכוני בסיורי זה ובאופן מיוחד לחבר יוסף נעמן ולבני-ביתו שארחוני כה יפה. תודה מיוחדת לסמדר! י. עצמון

אוגוסט 1969

הפרות שחזרו מהשבי

חזרה, אולם מאז, אין סומכים עוד על השומר בלבד ונעזרים בכלבי שמירה עזים.

השפעות המזון המרוכז בתפריטי ה"הכנה"

באוניברסיטת איסט-לאנסיונג (מישיגאן, ארה"ב) נערך ניסוי מעניין ב"הכנת" 98 עגלות-מבכירות 50 פרות. המחצית האחת של פרות ועגלות קיבלה ב-21 הימים שלפני ההמלטה תפריט מזון שסיפק גם מזון מרוכז והמחצית השנייה ניזונה במספוא גס בלבד. אחרי ההמלטה קיבלו כל הבהמות מזון מרוכז ללא הגבלה במשך 45 ימים. כל מבכירה שצרכה (בממוצע) בתקופת ההכנה 220 ק"ג מ"מ הניבה באותם 45 יום של תחילת הלאקטאציה 54 ק"ג חלב יותר מאשר חברתה שלא קיבלה מ"מ כלל. כל פרה שאכלה (בממוצע) בתקופת ההכנה 295 ק"ג מ"מ הניבה ב-45 הימים הראשונים 36 ק"ג חלב יותר מאשר חברתה מקבוצת ההיקש (ללא מ"מ).

סיבת חוסר הישג כלשהו מבחינה כלכלית בגלל תוספת מ"מ בתפריט ההכנה מוסברת בכך שהפרות והמבכירות היו בדרך כלל במצב גופני טוב לקראת התייבשותן. באופן מיוחד בלטו במצבן הגופני הטוב הבהמות שהתאחרו בהתעברותן.

תוספת המ"מ בתפריטן של המבכירות החמירה את תפיחת העטין (בצקת — Edema) אצלן; בפרות לא נתבלטה השפעה זו.

אף-על-פי שמחלות כגון דלקת-רחם, עצירת שיליה והפרעות עיכול לא הוחמרו (באופן משמעי) מחמת תוספת המ"מ בהכנה, הרי בלט ריבוי המקרים של קדחת-חלב בקבוצות המ"מ, ומקרי המאסטיטיס במבכירות שניזונו במ"מ היו מרובים פי שניים מבקבוצת ההיקש. בפרות לא בלטה באופן מיוחד השפעת המ"מ על ריבוי המאסטיטיס.

בנוסף למ"מ קיבלו הבהמות הנ"ל גם שחת, לפני ההמלטה ואחריה. תחמיץ תירס בכמות של 13.6 ק"ג ביום הוגש — החל מהיום ה-5 שאחר ההמלטה. על ניסוי זה חזרו במשך 3 שנים. מובן מאליו שטיב השחת היה שונה משנה אחת לשניה, אבל בדרך כלל היתה זו שחת אספסת מעורבת דגנים, שיובשה בשדה; הקמה נקצרה בסוף ההנצה, או בתחילת הפריחה. בגלל תוספת המ"מ במנת ההכנה, פחתה בשיעור ניכר צריכת השחת.

י. ע.